

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatum Serie Vigesimo-Octavo De Matrimoniis, &
Sponsalibus, cum Indicibus necessariis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Qualiter puella in loco tuto constituenda sit, cum ab alio exigitur pro
sponsa. Pun. 34.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76659)

conditio, merito obligatur soluere profecturo expensas, si quas in parando itinere fecit; quippe non in sui fauorem, sed in fauorem dantis pecuniam supponitur facta. Secus vero est in sponsalibus, in quibus aequalis est utriusque sponsi conditio, uterque enim iuste resiliere potest impedimento apposito, vel religionis ingressu. Non igitur ex vi iuris positui vnus alteri obligatur expensas soluere. Ex natura autem contractus hæc obligatio non inferitur necessario, siquidem potest fieri absque eo quod vnus alteri ad prædictas expensas obligetur, quinimo sic videtur fieri, dum hæc obligatio non exprimitur, & ius liberè resiliendi cuiuslibet est concessum. Et per hæc sic satis oppositæ rationi.

PUNCTVM XXXIV.

Qualiter puella in loco tuto constituenda sit, cum ab alio exigitur pro sponsa?

- 1 Quoties est timor alicuius violentiæ, si in domo parentum existat puella, debet iudex eam in loco tuto constituere.
- 2 Ibi constituta examinanda est interposito iuramento de fide data.
- 3 Examinata puella, si nubere velit vno contentente, statim ei tradenda est, secus si negauit fidem datam.
- 4 Idem est dicendum, si in potestate matris, vel tutoris existat.

1. **P**restigi exigi à duobus simul contententibus de fide data, vel ab vno tantum. In vtroque casu si probabilis sit timor alicuius violentiæ, si puella in domo parentum, seu consanguineorum commoretur, potest, & debet iudex Ecclesiasticus eam in loco tuto, vt in Monasterio Monialium, vel alia domo constituere, quia ad ipsum pertinet, ne damnum innocenti inferatur, neque matrimonia coactè fiant, sicuti habetur cap. cum locum. 1. 4. de sponsalibus. & tradit ibi Abbas, Præpositus. & Doctores communiter.

2. Constituta puella in eo loco examinanda est à Iudice interposito iuramento de fide data cuiusque ex illis duobus viris fidem dederit? factaque illius declaratione non statim illi viro tradenda est, tamenque velis, sed concedendum est alteri colliganti tempus probandi prius sibi fidem datam esse, & iuxta illius probationem causa decidenda est, interim tamen permanere debet puella in eo loco, vt colligitur ex dicto cap. cum locum; ibi: *Faciã puellam de cuius matrimonio queritur in domo, in qua nihil eam timere oporteat honeste teneri, donec prædicta causa terminata fuerit, & sententia sine contradictione cuiusque valeat executioni mandari.* & notauit Gutierrez de matr. cap. 37. post. med. vers. rursus num. 3.

3. Quod si vnus tantum contentens, sitque probabilis timor violentiæ, vel ab ipso, eiusque consanguineis, vel à puellæ parentibus: constituta in loco tuto, neminique suspecto examinanda est, cuiusque liber consensus explorandus. Quo explorato si nubere velit contententi statim absque vlla mora iudex Ecclesiasticus sumptaria informatione nullum inter ipsos impedimentum adesse, eos coniungat, vel coniungi faciat. Verum si ipsa fidem assertam negauerit, remanere debet in deposito, quousque sententia ferenda sine contradictione cuiusque executioni mandari possit, iuxta prædictum Textum cum locum. Probabile tamen est (vt inquit Gutierrez. dicto cap. 37. num. 3. circa finem.) reddi posse parentibus interim dum his agitur, & exactior sponsalium probatio sit, & imposito illis præcepto sub censura, sumptisque fideiussoribus idoneis competentis penæ pecuniariæ soluendæ, ne durante lite alteri puella nubat, neque ex illo loco exibir, cuius decreti Parochi illius loci monendi sunt, & sub censuris, aliisque penis astringendi, ne contra faciant.

4. Ob eandem causam, si mater legitima tutrix filiam impuberem alicui in matrimonio promiserit, remouenda est ab eius consortio, & in loco tuto collocanda, quousque pubes facta liberum consensum de matrimonio contrahendo præstet, quia existens sub potestate matris tutricis præsumi potest coactè consenturaci, cui à matre promissa est. Sic Paul. de Castro, conf. 127. volum. 1. Couaruu. 4. de reat. al. 2. part. cap. 3. §. 6. num. 2. Gutierrez. dicto cap. 37. vers. in tertio casu.

Qui censent ob prædictam causam non esse matrem à tutela remouendam, tamen ab educatione filia remoueat.

DISPUTATIO II.

De matrimonij essentia.

PUNCTVM I.

Vnde dicatur matrimonium: Et quid sit?

- 1 Vnde dicatur matrimonium?
- 2 Matrimonium multipliciter sumitur. Et eius definitio propria expenditur.
- 3 Satisfit obiectioni, Et declaratur, qualiter Beatissima Virgo matrimonium contraxerit?
- 4 Triplex est matrimonium.
- 5 Quo tempore matrimonium est institutum in ratione contractus?
- 6 Quo tempore in ratione Sacramenti, Et à quo fuerit institutum?
- 7 Matrimonium Sacramentum virtutem habet conferendi gratiam ex opere operato.

MATRIMONIUM dicitur teste Aug. lib. 19. contra Iulianum, c. 26. & Aulo Gellio lib. 18. c. 6. quia foemina nubit, vt mater efficiatur, Vocatur connubiū, seu nuptiæ, quia virgo quasi sub obtrectu, & velatur cum nubit in signum subiectionis viro, & erubescencia, iuxta illud Gen. 20. *Hoc erit in velamen oculorum ad omnes qui tecum sunt.* Fateor tamen nuptias potius solemnitate, & celebritate contractus coniugalis, quam ipsum coniugium, significare, vt dixit Velembeg. in para. tit. de ritu nuptiar. num. 1. Denique appellatur coniugium, quia duos in carne vna coniungit. Quod si roges, quare matrimonium potius à matre nomen accepit? Plures congruentias adducit Nicol. Motius de matr. in princ. num. 1. duæ mihi videntur potissimæ. Prima, quia prolis, ad quam matrimonium dirigitur mater certa parens est. leg. 5. ff. de in ius vocando, cum tamen læpè pater incertus sit. leg. filium ff. de his qui sunt sui, vel alia. iuris. Secunda, quia foemina in matrimonio grauius onus sustinet, quippe prolem in vtero, & extra vterum sua lublstantia alit, donec per se quodammodo stare possit.

2. Deinde matrimonium aliquando sumitur pro iplo contractu, quo sponsi sibi inuicem mutuum in corpora potestatem concedunt ad matrimonij vsum, frequentius tamen pro ipsa potestate, & sic sumptum communiter definitur. *Coniunctio maritalis viri, & foemina inter legitimas personas indiuiduam vni, consuetudinem retinens, vt colligitur ex Modestino leg. 1. ff. de ritu nuptiar. §. 1. in stir. de patria potest. cap. illud, in fine de præsumpt. & in summa 17. q. 2. leg. regia. tit. 1. part. 4. & tradunt omnes Doctores apud Couaruu. in 4. de reat. 2. part. in princ. num. 1. Matien. leg. 5. compilat. in Rub. tit. 1. num. 1. Thom. Sanch. lib. 2. de matr. disp. 1. n. 1. Bassi. Ponce lib. 1. de matr. cap. 2. Dicitur Coniunctio maritalis, quia ex mutua traditione manent coniuges vni, & ligati, & quasi vnum effici. Viri, & foemina, vt exprimitur persona coniungendæ, quæ debent esse legitimæ, hoc est nullo impedimento astrictæ. *Indiuiduam vni consuetudinem retinens, id est insolubile: in quo matrimonio ab aliis contractibus longè differt, qui mutuo consensu celebrati mutuo consensu dissoluantur, non sic matrimonium ex Diuina institutione: tum vt proles apertius generetur, & educetur: tum vt coniunctio Christi cum Ecclesia significetur.**

Verum quia prædictus contractus à Christo Domino in Sacramentum eleuatus est, sic placet Toledo lib. 7. sum. cap. 5. esse definiendum, vt sit contractus viri, & foeminae legitimus quo mutua corporum potestas traditur gratia spiritualis collatiua consensit Gregor. de Valen. 4. de disp. 10. quæst. 1. part. 1. Bassi. Ponce lib. 1. de matr. cap. 2. num. 10.

3. Quod si obieciat. Beatissima Virgo voto castitatis astricta teste August. lib. de virginis. cap. 4. ex Diuino mandato (aliter enim non poterat) matrimonium contraxit cum Ioseph. Math. 1. Lucæ. 2. cui tamen non viderit in sui corpus potestatem ad copulam concessisse: ergo de essentia matrimonij non est hæc potestas. Respondeo cum Gratiano in cap. beata 27. q. 2. Beatissimam Virginem concessisse Ioseph prædictam potestatem, sed quia Diuino Spiritu secura erat ea potestatem nunquam fore vsurum, potuit matrimonium contrahere; quia de essentia matrimonij non est generatio, sed potestas ad generandum, & consequenter neque consensus in generationem, sed in illius potestatem. Quod si iterum obieciat. sæpè coniuges non possunt sibi mutuo petere, nec reddere debitum, vt contingit cum confirmato matrimonio ex cõmuni consensu professionem in religione approbata emittunt, & tamen matrimonij perseverant. Ergo matrimonij non est potestas ad vsum generationis. Respondeo negando consequentiam, quia verè potestatem habent tamen extrinsecè impedi